

NACIONĀLĀ ELEKTRONISKO
PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOME

LĒMUMS Nr.298 (18012000000720-2)

*Par administratīvā soda uzlikšanu
administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 18012000000720*

Rīgā, 2020.gada 10.septembrī

Izskatot 2020.gada 13.augustā uzsākto administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Baltkom radio” (reģ. Nr. LV40003862550) (turpmāk – Baltkom radio) darbībā, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) šādā sastāvā – Padomes priekšsēdētājs Ivars Āboliņš, Padomes priekšsēdētāja vietniece Aurēlija Ieva Druvieta, Padomes loceklis Patriks Grīva, Padomes locekle Ieva Kalderauska, Padomes loceklis Jānis Eglītis, piedaloties Baltkom radio pārstāvjiem, –

konstatē:

[1] Padomes Monitoringa departaments ir veicis elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Baltkom radio” programmā “Baltkom Radio” laika posmā no 2020.gada 7.jūlija (Rīgas domes ārkārtas vēlēšanu izsludināšanas datums) līdz 11.augustam demonstrēto raidījumu “Septiņas dienas un naktis” un “Rīts Baltkomā” pārbaudi par to atbilstību priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojuma prasībām.

[2] Padomes locekļi ir iepazinušies ar Padomes Monitoringa departamenta 2020.gada 12.augusta pārbaudes ziņojumu Nr. P/2020/6-6/111, kurā tika konstatēts, ka programmas “Baltkom Radio” ietvaros 2020.gada 10.jūlijā, 17.jūlijā, 24.jūlijā, 31.jūlijā un 7.augustā tikuši izplatīti raidījumi ar nosaukumu “Septiņas dienas un naktis” kā arī laika posmā no 2020.gada 7.jūlija līdz 11.augustam tikuši izplatīti 22 raidījumi ar nosaukumu “Utro na Baltkome”. Raidījumos kā studijas viesi uzaicināti politisko partiju un partiju apvienību pārstāvji.

[2.1] 2020.gada 10.jūlijā izplatīts raidījums “Septiņas dienas un naktis”, kurā viesos uzaicinātas šādas personas (iekavās norādīta partija, kuras kandidātu sarakstā atrodas norādītā persona):

[2.1.1] Oļegs Burovs, Rīgas domes deputāta amata kandidāts (Gods kalpot Rīgai);

[2.1.2] Vjačeslavs Dombrovskis, Saeimas deputāts.

[2.2] 2020.gada 17.jūlijā izplatīts raidījums “Septiņas dienas un naktis”, kurā viesos uzaicinātas šādas personas (iekavās norādīta partija, kuras kandidātu sarakstā atrodas norādītā persona):

[2.2.1] Oļegs Burovs, Rīgas domes deputāta amata kandidāts (Gods kalpot Rīgai);

[2.2.2] Valērijs Petrovs, Rīgas domes deputāta amata kandidāts (Alternatīvie);

[2.3] 2020.gada 24.jūlijā izplatīts raidījums “Septiņas dienas un nakts, kurā viesos uzaicinātas šādas personas (iekavās norādīta partija, kuras kandidātu sarakstā atrodas norādītā persona):

[2.3.1] Oļegs Burovs, Rīgas domes deputāta amata kandidāts (Gods kalpot Rīgai);

[2.3.2] Filips Rajeviskis, politologs.

[2.4] 2020.gada 31.jūlijā izplatīts raidījums “Septiņas dienas un nakts, kurā viesos uzaicinātas šādas personas (iekavās norādīta partija, kuras kandidātu sarakstā atrodas norādītā persona):

[2.4.1] Oļegs Burovs, Rīgas domes deputāta amata kandidāts (Gods kalpot Rīgai).

[2.5] 2020.gada 7.augustā izplatīts raidījums “Septiņas dienas un nakts, kurā viesos uzaicinātas šādas personas (iekavās norādīta partija, kuras kandidātu sarakstā atrodas norādītā persona):

[2.5.1] Oļegs Burovs, Rīgas domes deputāta amata kandidāts (Gods kalpot Rīgai);

[2.5.2] Ralfs Nemiro, Rīgas domes deputāta amata kandidāts (KPV LV);

[2.5.3] Sandris Bergmanis, Rīgas domes deputāta amata kandidāts (Saskaņa).

[2.6] Laika posmā no 2020.gada 7.jūlija līdz 11.augustam izplatīti 22 raidījumi ar nosaukumu “Rīts Baltkomā”, kuros attiecīgi septiņas reizes piedalījušies kandidāti no politiskās partijas “Gods kalpot Rīgai”, trīs reizes piedalījušies kandidāti no politiskās partijas “Alternatīvie” un vienu reizi uzaicināta partijas “Jaunā vienotība” kandidāte Santa Survila.

[3] 2020.gada 13.augustā ar Padomes lēmumu Nr.276 (*lēmuma numurs administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēmā – 1801200000720-1*) tika pieņemts lēmums uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu lietā pret Baltkom radio par iespējamo Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, kur laika posmā no 2020.gada 7.jūlija līdz 11.augustam demonstrētajos raidījumos “Septiņas dienas un nakts” visos raidījumos tiek aicināts partijas “Gods kalpot Rīgai” saraksta līderis Oļegs Burovs, tādējādi Baltkom Radio, iespējams, iekļaujot programmā slēptu priekšvēlēšanu aģitāciju un pārkāpjot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmo daļu.

[4] 2020.gada 14.augustā Padome ir nosūtījusi lūgumu SIA “Baltkom radio” izvērtēt Padomes konstatēto un sniegt paskaidrojumus minētajā lietā.

[5] 2020.gada 1.septembrī Padome ir saņēmusi Baltkom radio 2020.gada 31.augusta paskaidrojumus, kuros Baltkom Radio paskaidro turpmāk norādīto:

[5.1] Baltkom radio visā savā darbības laikā, tajā skaitā arī priekšvēlēšanu aģitācijas periodā, aicina piedalīties intervijās un raidījumos dažādu politisko un sabiedrisko spēku

pārstāvjus ar mērķi veicināt viedokļu daudzveidību programmā. Taču ne visi politisko partiju pārstāvji pieņem aicinājumu piedalīties mūsu raidījumos;

[5.2] Lai pilnībā novērtētu Baltkom Radio darbību priekšvēlēšanu periodā ir nepieciešams veikt visa šī perioda analīzi, nevis tikai Padomes lēmumā norādīto periodu;

[5.3] Faktiski, politisko spēku atspoguļojuma īpatsvaru mūsu programmā nosaka politisko partiju atsaucība uz Baltkom Radio aicinājumiem piedalīties raidījumos. Saņemot atteikumu no vienas partijas, bet piekrišanu no otras, mēs nevaram atteikt piedalīties raidījumos partijai, kura jau izteikusi gatavību uzstāties mūsu radio ēterā;

[5.4] Padomes secinājumi, ka SIA "Baltkom Radio" programmā "Baltkom Radio" laika posmā no 2020.gada 7.jūlija līdz 11.augustam demonstrētajos raidījumos "Septiņas dienas un nakts" un "Baltkom rīts" kā diskusiju dalībnieki ir aicināti vienu politisko spēku pārstāvji, tādējādi lielākoties atspoguļojot tieši šo politisko spēku viedokļus, pozīcijas un palielinot šo politisko spēku popularitāti, neatbilst patiesībai;

[5.5] Viesu piedalīšanās iepriekšminētajos raidījumos netika apmaksāta. SIA "Baltkom Radio" aicināja viesus piedalīties raidījumos un izteikt savus viedokļus, nesaņemot par to atlīdzību. Uz interviju viesi tika aicināti, lai tie sniegtot savus viedokļus, informētu sabiedrību par aktualitātēm un atbildētu uz sabiedrības jautājumiem, neskatoties uz šo cilvēku piederību kādai konkrētai partijai vai apvienībai;

[5.6] Ņemot vērā visu iepriekš norādīto, kā arī pamatojoties un LR Administratīvās atbildības likuma 151.panta 2. punktu, lūdzam izbeigt lietvedību pret SIA "Baltkom Radio".

[6] Lietas izskatīšanas laikā SIA "Baltkom radio" pārstāvji uzturēja iepriekš rakstiskajos paskaidrojumos norādīto pozīciju.

Ievērojot konstatēto, Padome

secina:

[7] Baltkom radio programmā "Baltkom Radio" izplatīto raidījumu "Septiņas dienas un nakts" saturu apliecina Padomes veiktie programmas "Baltkom Radio" ieraksti laika posmā no 2020.gada 7.jūlija līdz 11.augustam.

[8] Baltkom radio programmā "Baltkom Radio" laika posmā no 2020.gada 7.jūlija līdz 11.augustam demonstrētais raidījums "Septiņas dienas un nakts" veidots kā diskusiju raidījumu cikls. Veicot programmā "Baltkom Radio" laika posmā no 2020.gada 7.jūlija (Rīgas domes ārkārtas vēlēšanu izsludināšanas datums) līdz 11.augustam (priekšvēlēšanu aģitācijas perioda pirmais mēnesis) demonstrēto raidījumu "Septiņas dienas un nakts" monitoringu, konstatēts, ka no pieciem demonstrētiem raidījumiem, kuros tiek aicināti viesi, visos kā uzaicinātā persona ir piedalījies politiskās partijas "*Gods kalpot Rīgai*" kandidātu saraksta līderis Oļegs Burovs. Ņemot vērā apstākļus, ka Rīgas domes ārkārtas vēlēšanām 2020.gada 29.augustā bija pieteiktas piecpadsmit partijas vai to apvienības¹, taču priekšvēlēšanu aģitācijas periodā konkrētajā periodā demonstrētajos raidījumos "Septiņas dienas un nakts" galvenokārt

¹ Pieejams: <https://rd2020.cvk.lv/pub/kandidatu-saraksti>

tiek aicināti pārstāvji tieši no politiskā spēka *“Gods kalpot Rīgai”*, turklāt tikai viens šī politiskā spēka pārstāvis – saraksta līderis Oļegs Burovs, secināms, ka raidījumos ir saskatāmas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes. Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā raidījumu veidotājiem redakcionāli jānodrošina politisko spēku atspoguļojuma līdzsvars. Tāpat jāņem vērā, ka, aicinot deputātu kandidātus priekšvēlēšanu aģitācijas periodā izteikties par kādām sabiedrībā aktuālām tēmām, redakcionāli jāizvērtē: sabiedriskā interese zināt tieši šīs personas viedokli; personas iepriekšējā atspoguļojuma intensitāte konkrētajā programmā; nepieciešamība garantēt godīgus dažādu partiju konkurences apstākļus.

[9] Baltkom radio savos paskaidrojumos norāda, ka savā darbības laikā, tajā skaitā arī priekšvēlēšanu aģitācijas periodā, aicina piedalīties intervijās un raidījumos dažādu politisko un sabiedrisko spēku pārstāvjus ar mērķi veicināt viedokļu daudzveidību programmā, taču ne visi politisko partiju pārstāvji pieņem aicinājumu piedalīties mūsu raidījumos.

Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk – EPLL) 24.panta ceturtajā daļā noteikts, ka: *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi nodrošina, lai fakti un notikumi raidījumos tiktu atspoguļoti godīgi, objektīvi, ar pienācīgu precizitāti un neitralitāti, veicinot viedokļu apmaiņu, un atbilstu vispārpieņemtajiem žurnālistikas un ētikas principiem. Komentārus un viedokļus atdala no ziņām un nosauc viedokļa vai komentāra autoru. Informatīvi dokumentālajos un ziņu raidījumos fakti tiek atspoguļoti tā, lai apzināti nemaldinātu auditoriju.”* Minētās normas mērķis ir panākt, lai elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu raidījumos, fakti un notikumi tiktu atspoguļoti objektīvi, tā lai raidījuma (kurā ietvertas ziņas un viedokļi) auditorijai rastos pēc iespējas atbilstošs priekšstats par notiekošo. Pienākums atspoguļot faktus un notikumus objektīvi, veicinot viedokļu apmaiņu atbilstoši vispārpieņemtajiem žurnālistikas un ētikas principiem, ietver pienākumu atspoguļojot viedokļus, ievērot viedokļu daudzveidību, nepārraidīt vienpusīgu informāciju, nošķirot ziņas par faktiem no to interpretācijas. Ievērojot minēto, secināms, ka likumdevēja mērķis ir bijis noteikt elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem tādus raidījumu veidošanas standartus, kas uzliek par pienākumu izplatīt informāciju, kas ir sabalansēta viedokļu dažādībā. Īpaši svarīgi, lai priekšvēlēšanu aģitācijas perioda laikā elektroniskie plašsaziņas līdzekļi veidotu savas programmas un raidījumus tā, lai iespējami daudz un objektīvi informētu sabiedrību par politiskajām aktualitātēm, politiskajiem spēkiem un deputātu kandidātiem, ļaujot auditorijai veidot patstāvīgu viedokli par politiskajiem spēkiem un deputātu kandidātiem. Elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim jāizdara redakcionālās izvēles tā, lai nepamatoti neatspoguļotu un nepopularizētu tikai atsevišķu politisko spēku vai deputātu kandidātu viedokļus, pozīciju un idejas, pretējā gadījumā atsevišķu politisko spēku reklamēšana un pozitīvo īpašību atspoguļošana raidījumos uzskatāma par vienu no slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmēm.

[10] Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma (turpmāk – PAL) 1.panta 3.punkts nosaka, ka *“priekšvēlēšanu aģitācija ir “politiskās partijas, politisko partiju apvienības, vēlētāju apvienības vai deputāta kandidāta reklamēšana plašsaziņas līdzekļos vai citādā veidā, ja tā satur tiešu vai netiešu aicinājumu balsot par vai pret kādu politisko partiju, politisko partiju apvienību, vēlētāju apvienību vai deputāta kandidātu.”*

PAL 1.panta 4.punkts nosaka, ka priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir *“laika posms no 120.dienas pirms vēlēšanām līdz vēlēšanu dienai. Ja Saeima ir atlaista vai atsaukta vai republikas pilsētas dome vai novada dome tiek atlaista, vai tiek izsludinātas atkārtotas vēlēšanas, priekšvēlēšanu aģitācijas periods ir laika posms no vēlēšanu izsludināšanas dienas līdz vēlēšanu dienai.”* Konkrētajā gadījumā, ievērojot Rīgas domes atlaišanas likumu, Centrālā vēlēšanu komisija 2020.gada 7.jūlijā ir izsludinājusi Rīgas domes vēlēšanas, kuras notika 2020.gada 29.augustā.² Līdz ar to priekšvēlēšanu aģitācijas periods Rīgas domes ārkārtas vēlēšanām ilga no 2020.gada 7.jūlija līdz 2020.gada 29.augustam.

PAL 1.panta 6.punkts nosaka, ka *“slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir “priekšvēlēšanu aģitācija, par kuru saņemta samaksa un kuras apmaksātājs (atlīdzības devējs) pretēji šā likuma noteikumiem nav norādīts.”*

PAL 3.panta pirmā daļa nosaka, ka *“slēptā priekšvēlēšanu aģitācija ir aizliegta.”*

PAL 11.panta “Vispārīgie nosacījumi priekšvēlēšanu aģitācijai elektronisko plašsaziņas līdzekļu televīzijas un radio programmās” astotā daļa nosaka, ka *“pirms katras šajā pantā paredzētās priekšvēlēšanu aģitācijas un uzreiz pēc tās skaidri un nepārprotami paziņojams, kurš aģitācijas veicējs šo priekšvēlēšanu aģitāciju apmaksājis.”*

[11] Baltkom radio norāda, ka viesu piedalīšanās iepriekšminētajos raidījumos netika apmaksāta. SIA “Baltkom Radio” aicināja viesus piedalīties raidījumos un izteikt savus viedokļus, nesaņemot par to atlīdzību. Uz interviju viesi tika aicināti, lai tie sniegtu savus viedokļus, informētu sabiedrību par aktualitātēm un atbildētu uz sabiedrības jautājumiem, neskatoties uz šo cilvēku piederību kādai konkrētai partijai vai apvienībai.

Padomes rīcībā nav informācijas, ka par minētajiem raidījumiem būtu saņemta samaksa. PAL 1.panta 5.punkts noteic: *“Samaksa — jebkāda atlīdzība, tai skaitā jebkuri mantiski labumi, pakalpojumi, tiesību nodošana, atbrīvošana no pienākuma, atteikšanās no kādām tiesībām par labu citai personai u.c. (turpmāk arī — maksa).”* Samaksa PAL 1.panta 5.punkta izpratnē ir arī atsvabināšana no samaksas pienākuma un, ja plašsaziņas līdzeklis atbrīvojis no samaksas pienākuma, tad secināms, ka priekšvēlēšanu aģitācija norit uz plašsaziņas līdzekļa rēķina. Šī atziņa ir nostiprināta tiesu praksē (*Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 12.marta spriedums, Lieta Nr. 1A30000518*). Svarīgi pievērst uzmanību tam, kā var izpausties slēptās politiskās aģitācijas apmaksas formas. Tiešā apmaksas forma ir bezskaidras vai skaidras naudas norēķini, par ko samaksā kāda persona – partijas, deputātu kandidāts, ar politiskajām partijām nesaistīta persona vai jebkura cita persona, savukārt netiešas apmaksas forma var izpausties kā maiņas jeb bartera darījumi kā arī atsvabināšana no pienākuma maksāt par izvietoto reklāmu, kas tiek atzīts par dāvinājumu partijai. Konkrētajā pārkāpuma lietā Padomei nav pienākuma pierādīt, kāda veida samaksa ir vai nav tikusi veikta.

[12] Kā norādīts Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) informatīvajā materiālā, tad viena no slēptas aģitācijas pazīmēm ir – *“jebkura publiska darbība, kuras mērķis ir tieši vai netieši publiski popularizēt kādu politisko partiju, vai to apvienību un deputāta kandidātu [...]”*³ un konkrētajos raidījumos ir konstatēts ievērojams vienas partijas popularizēšanas īpatsvars. Turklāt arī atbilstoši Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu

² Pieejams: <https://www.cvk.lv/lv/jaunumi/jaunumi/cvk-izsludina-29-augusta-rigas-domes-velesanas-680>

³ Pieejams: https://www.knab.gov.lv/upload/2020/informativais_materials_rd_29082020.pdf

padomes vadlīnijām Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma piemērošanai, veidojot ziņu, informatīvi dokumentālos un diskusiju raidījumus, it īpaši priekšvēlēšanu laikā, elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem ir jāgarantē godīgus dažādu partiju pirmsvēlēšanu konkurences apstākļus⁴, taču Padomes ieskatā šajā gadījumā nav nodrošināts samērīgs politisko spēku atspoguļojums.

[13] Baltkom radio paskaidrojumos tiek uzturēts arguments, ka politisko spēku atspoguļojuma īpatnību programmā nosaka politisko partiju atsauce uz Baltkom Radio aicinājumiem piedalīties raidījumos un saņemot atteikumu no vienas partijas, bet piekrišanu no otras, Baltkom radio nevar atteikt piedalīties raidījumos partijai, kura jau izteikusi gatavību uzstāties mūsu radio ēterā.

Minētais arguments nav uzskatāms par pamatotu, jo raidījums “Septiņas dienas un nakts” tiek demonstrēts vienu reizi nedēļā, laika posmā no 10.jūlija līdz 7.augustam raidījums izplatīts piecas reizes. Katrā no pieciem raidījumiem pirmajā priekšvēlēšanu aģitācijas perioda mēnesī kā viesis ir uzaicināts partijas “Gods kalpot Rīgai” saraksta līderis Oļegs Burovs, kas norāda uz mērķtiecīgu vēlmi raidījuma auditorijai sniegt konkrētās politiskās partijas atspoguļojumu un atspoguļot gan konkrētā politiskā spēka, gan deputāta kandidāta pozitīvās iezīmes. SIA “Baltkom radio” bija iespēja Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā neaicināt vienu un to pašu politisko spēku vai deputātu kandidātu, neatkarīgi no citu partiju vēlmes piedalīties attiecīgajos raidījumos, taču pretēji tam, Baltkom radio sistemātiski ir pieļāvis viena politiskā spēka atspoguļošanu raidījumu ciklā, mēneša ietvaros.

[14] Pārbaudes ietvaros konstatēts, ka elektroniskā plašsaziņas līdzekļa SIA “Baltkom Radio” programmā “Baltkom Radio” laika posmā no 2020.gada 7.jūlija līdz 11.augustam demonstrētajos raidījumos “Septiņas dienas un nakts” kā diskusiju dalībnieki ir tikuši aicināti viena politiskā spēka pārstāvji, tādējādi lielākoties atspoguļojot tieši šo politisko spēku viedokļus, pozīcijas un palielinot šo politisko spēku popularitāti. Vienlaikus šāda rīcība neveicina viedokļu daudzveidību programmā, samazina auditorijas iespējas veidot objektīvu viedokli par vēlēšanu kandidātiem kopumā un, iespējams, var ietekmēt vēlēšanu rezultātus.

[15] Izvērtējot Padomes konstatēto, secināms, ka SIA “Baltkom Radio” programmā “Baltkom Radio” laika posmā no 2020.gada 7.jūlija līdz 11.augustam izplatītajos raidījumos “Septiņas dienas un nakts” vērojamas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes, tādējādi ticis izdarīts Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmās daļas pārkāpums.

[16] Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma (turpmāk arī – AAL) 132.pantu institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai to izdarījusi pie atbildības saucamā persona, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Pamatojoties uz AAL 11.panta pirmo daļu, ja personas izdarītais administratīvais pārkāpums konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu (maznozīmīgs pārkāpums), amatpersona var neuzsākt

⁴ Pieejams: https://www.neplpadome.lv/lv/assets/documents/Lemumi/15.04.2015_Lemums_Nr.60.pdf

administratīvā pārkāpuma procesu, bet, ja tas ir uzsākts, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa jebkurā stadijā var to izbeigt, nepiemērojot sodu. Šajā gadījumā amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, ja to atzīst par lietderīgu, izsaka personai aizrādījumu. Aizrādījums nerada tiesiskas sekas.

[17] Juridiskās personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta atbildība, otrkārt, vai juridiskā personā veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009). Saskaņā ar Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 25.pantu *“Elektroniskie plašsaziņas līdzekļi uzņemas redakcionālo atbildību. Elektronisko plašsaziņas līdzekļu redakcionālā atbildība šā panta izpratnē ir efektīva kontrole gan attiecībā uz raidījumu izvēli, gan attiecībā uz to organizāciju programmās un katalogos. Šie noteikumi neattiecas uz programmu retranslāciju.”* Tā kā SIA “Baltkom radio” pati veido savu programmu un attiecībā uz programmas ietvaros izplatītajos raidījumos uzaicināmo viesu izvēli pieņem redakcionālus lēmumus, SIA “Baltkom radio” bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu atbilstoši Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma prasībām. No minētā secināms, ka SIA “Baltkom radio” bija iespēja Priekšvēlēšanu aģitācijas periodā neaicināt Rīgas domes ārkārtas vēlēšanu deputātu kandidātus, vai izdarīt redakcionālās izvēles par viesu uzaicināšanu, nodrošinot dažādu politisko spēku atspoguļojumu gan programmā kopumā gan viena raidījuma ietvaros. Svarīgi uzsvērt, ka daļa auditorijas, iespējams, klausās tikai noteiktus programmas izplatītos raidījumus, tādējādi, ja viena raidījuma ietvaros galvenokārt tiek atspoguļots tikai viens politiskais spēks un deputātu kandidāts, elektroniskais plašsaziņas līdzeklis nenodrošina pietiekamu politisko spēku atspoguļojuma līdzsvaru, viedokļu apmaiņu un neveicina objektīvas vēlēšanu izvēles izdarīšanu. Popularizējot galvenokārt tikai vienu politisko spēku, raidījumā ir saskatāmas slēptas priekšvēlēšanu aģitācijas pazīmes.

Līdz ar to no lietas apstākļiem secināms, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas varētu būt par pamatu lietvedības izbeigšanai (AAL 119.pants), lietā nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, kā arī konstatētais pārkāpums nav uzskatāms par maznozīmīgu, un tādēļ SIA “Baltkom radio” konkrētajā gadījumā nav atbrīvojama no administratīvās atbildības (AAL 11.panta pirmā daļa), un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtošanās, Padome uzskata, ka nepieciešams SIA “Baltkom radio” piemērot administratīvo sodu. Padomes ieskatā ar administratīvā soda palīdzību SIA “Baltkom radio” tiks motivēta savā turpmākajā komercdarbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minētā pārkāpuma izdarīšanu.

[18] SIA “Baltkom radio” savos paskaidrojumos pārkāpuma izdarīšanu neatzīst un no paskaidrojumiem var secināt, ka SIA “Baltkom radio” pārstāvji neizprot izdarītā pārkāpuma nopietnību.

[19] Ievērojot iepriekš minēto un izvērtējot lietā esošās ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā, Padome secina, ka elektroniskais plašsaziņas līdzeklis SIA “Baltkom radio” programmas “Baltkom radio” laika posmā no 2020.gada 7.jūlija līdz 11.augustam pārraidītajos raidījumos “Septiņas nakts un dienas” ir pārkāpis Priekšvēlēšanu aģitācijas

likuma 3.panta pirmās daļu, tādējādi izdarot Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu – *“Par priekšvēlēšanu aģitācijas materiālu izvietojšanas vai uzskaites kārtības neievērošanu elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības jomā piemēro naudas sodu fiziskajai personai no desmit līdz simt naudas soda vienībām, bet juridiskajai personai — no simt līdz tūkstoš četrsimt divdesmit naudas soda vienībām.”* AAL 16.panta otrā daļu nosaka, ka *“viena naudas soda vienība ir pieci euro.”* No minētā izriet, ka par PAL 35.panta otrās daļas pārkāpumu juridiskām personām var piemērot naudas sodu no 500 euro līdz 7 100 euro.

[20] AAL 19.panta pirmā daļa nosaka, ka *“sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka likums vai pašvaldību saistošie noteikumi, kuros paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu.”*

[21] AAL 19.panta otrajā daļā noteikts, ka *“nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai — reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.”* Nosakot soda apmēru, Padome ņem vērā turpmāk norādītos apsvērumus:

[21.1] Administratīvo atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi nav konstatēti.

[21.2] Pārkāpums radies, jo SIA “Baltkom radio” neveica visus iespējamus pasākumus Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta pirmās daļas noteikumu ievērošanai, tajā skaitā neizvērtēja konkrēto viesu uzaicināšanu uz programmas “Baltkom radio” veidotajiem un izplatītajiem raidījumiem, lai izslēgtu pārkāpuma seku iestāšanās iespēju. SIA “Baltkom radio” nav apzinājusies savu darbību prettiesisko raksturu un nav paredzējusi pārkāpuma seku iestāšanās iespēju, kaut gan tās varēja un vajadzēja paredzēt.

[21.3] SIA “Baltkom radio” pārkāpums ir jāvērtē kā pirmreizējs, bet ar sistemātisku raksturu. Padome, izvērtējot raidījumus, ņem vērā arī to, ka minētie raidījumi ir izskanējuši publiski un sasnieguši lielu sabiedrības daļu. Ievērojot minēto, uzskatāms, ka SIA “Baltkom radio” izdarītās darbības kvalificējas kā būtisks pārkāpums.

[21.4] SIA “Baltkom radio” pārkāpumu neatzīst un no paskaidrojumiem var secināt, ka SIA “Baltkom radio” pārstāvji neizprot izdarītā pārkāpuma nopietnību.

[21.5] Saskaņā ar publiski pieejamo SIA “Baltkom radio” finanšu rādītāju pārskatu par 2019.gada periodu SIA “Baltkom radio” 2019.gada apgrozījums ir bijis 190 269 euro, bet 2019.gadu SIA “Baltkom radio” ir noslēgusi ar 18 645 euro zaudējumiem.

[26.6] Juridiskas personas vaina nosakāma, ņemot vērā divus nosacījumus: pirmkārt, vai juridiskajai personai bija iespēja nodrošināt noteikumu ievērošanu, par kuru pārkāpšanu ir paredzēta administratīvā atbildība, otrkārt, vai juridiskā persona veica nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu ievērošanu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 5.marta spriedums lietā Nr.SKA-19/2009*).

[21.7] Saskaņā ar AAL 13.pantu *“Administratīvais sods ir ietekmēšanas līdzeklis, kas tiek piemērots administratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī*

atturētu administratīvo pārkāpumu izdarījušo personu un citas personas no turpmākas administratīvo pārkāpumu izdarīšanas.”

[21.8] Ņemot vērā iepriekš minēto, Padome uzskata par nepieciešamu piemērot administratīvo sodu 1280 (tūkstoš divsimt astoņdesmit) naudas soda vienības jeb 6400 (seštūkstoš četršimt) *euro*, kas uzskatāms par soda apmēru, kas nenodara SIA “Baltkom radio” ar pārkāpumu nesamērojamus materiālus zaudējumus, vienlaikus stimulējot SIA “Baltkom radio” un citus elektroniskos plašsaziņas līdzekļus turpmāk ievērot EPLL prasības attiecībā uz programmu veidošanu.

Ievērojot minēto un saskaņā ar Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 35.panta otro daļu un Administratīvās atbildības likuma 151.panta 1.punktu, kā arī 153.panta pirmo daļu, Padome

n o l e m j :

- 1. Sodīt elektronisko plašsaziņas līdzekli SIA “Baltkom radio”, reģistrācijas numurs 40003862550, par Priekšvēlēšanu aģitācijas likuma 3.panta 1.daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu laika posmā no 2020.gada 7.jūlija līdz 1.augustam, uzliekot naudas sodu 1280 (tūkstoš divsimt astoņdesmit) naudas soda vienības jeb EUR 6400,- (seštūkstoš četršimt) euro apmērā.**
- 2. Pieņemto lēmumu paziņot SIA “Baltkom radio”.**

Administratīvais sods jāsamaksā 1 (viena) mēneša laikā zemāk norādītajā bankas kontā:

Saņēmējs: Valsts kase

Reģistrācijas Nr.90000050138

Konta Nr. LV78TREL1060001019900

Saņēmēja banka: Latvijas Banka

Bankas BIC: TRELLV22

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 166.panta pirmo un otro daļu, kā arī 168.panta pirmo daļu persona, kura saukta pie administratīvās atbildības šo lēmumu desmit darba dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā pēc tās juridiskās adreses, iesniedzot sūdzību Nacionālajai elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomei.

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 262.pantu termiņš lēmumā noteiktā naudas soda labprātīgai izpildei pilnā apmērā tiek noteikts 1 (viens) mēnesis no dienas, kad lēmums ir stājies likumīgā spēkā. Naudas soda brīvprātīgas izpildes kārtība ir noteikta Administratīvās atbildības likuma 263.pantā.

Gadījumā, ja naudas sods labprātīgi netiek samaksāts šajā lēmumā noteiktajā termiņā, tad saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 269.panta pirmo daļu iestāde pēc naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa beigām nekavējoties nodod lēmumu par sodu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Padomes priekšsēdētājs

Ivars Āboliņš

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU